

Kevesebb feladat jut a gazdasági szolgálatnak

Önállósodnak a szegedi iskolák

Részben visszakaphatják önállóságukat a szegedi oktatási és nevelési intézmények.

Ha a közgyűlés január 24-i ülésén a képviselők elfogadják Kozma József, a közoktatásért felelős alpolgármester előterjesztését, akkor a szegedi oktatási és nevelési intézmények a jövőben ismét maguk intézhetik beszerzéseiket és saját hatáskörben dönthetnek a karbantartási munkákról. Ezt a feladatot két esztendeje az NGSZ, azaz a Nevelési és Oktatási Intézmények Gazdasági Szolgálata látja el.

– Választási programunk része volt, hogy megvizsgáljuk, hogyan lehetne hatékonyabban működtetni az oktatási és nevelési intézményeket, és konkrét lépéseket is ígértünk – mondta Kozma József. Két esztendeje az összes önkormányzati fenntartású nevelési és oktatási intézmény az NGSZ-en keresztül bonyolíthatja gazdasági ügyeit. A centralizációt követően a legalapvetőbb beszerzéseket, így például az írószer és papírbeszerzéseket is a gazdasági szolgálaton keresztül intézték az óvodák, iskolák, kollégiumok. Ugyanígy elemi karbantartási munkákat, mint például egy fénycső cseréjét is az NGSZ rendelhette meg. Kozma József szerint ez a várakoz-

ásokkal ellentétben nemhogy könnyítette, de rendkívül megnehezítette az iskolák dolgát. – Nem működik hatékonyan a rendszer, amit nem csupán a hosszú átfutási idők, de az oktatási és nevelési intézmények hatalmasra nőtt adminisztrációs kötelezettsége is bizonyít – fogalmazott az alpolgármester.

Első lépcsőben a közgyűlés elé olyan előterjesztés kerül, amely szerint a jövőben csak olyan ügyekben jár el az NGSZ, amelyek megkívánják a központi intézkedéseket. Így például az iskolák energiaköltségének, az önkormányzati támogatásból jóváhagyott felújítási, beruházási kéréseit, az élelmezési költségeket és egyéb térítési díjakat továbbra is az NGSZ kezeli. Ugyanakkor a személyi juttatások, dologi és egyéb folyó kiadások kereteivel az intézményekben rendelkeznek. Mindez Kozma szerint nemcsak az adminisztrációt egyszerűsíti, de javítja a hatékonyságot is. Az alapvető beszerzésekhez vagy karbantartásokhoz ugyanis nem kell kérelmeket kitölteni, s nem kell kívánni az NGSZ ügyintézésének átfutási idejét sem. Az intézmények egyébként nyilatkozhatnak arról, vállalják-e a részleges önállóságot.

A második lépcsőben a tervek szerint a nagyobb hatékonyság követelménye alapján a közép- és alacsonyabb szintű oktatási és nevelési intézmények visszakaphatnak teljes gazdasági önállóságot.

Kozma elmondta: a rendszer fenntartásához a jövőben is szükség van az NGSZ-re. Ám mivel a feladatok egy részét az oktatási és nevelési intézmények veszik át, racionalizálni kell a cég felépítését és működési költségeit. A rendszer ugyanis csak így tartható egyensúlyban.

K. B.

Országos rajzpályázat a zánkai galériában

A Zánkai Gyermekek és Ifjúsági Centrum idén 17. alkalommal hirdeti meg az országos gyermek képző- és iparművészeti pályázatot. A zánkai Gyermekalkotások Galériája 110 ország gyermekeinek 17 és fél ezer munkáját őrzi, melyekből tavaly a pozsonyi, a budapesti és a párizsi magyar kultúrtervezetben mutattak be válogatást, idén Budapesten és a moszkvai kulturális központban fognak bemutatkozni egy művészeti neveléssel foglalkozó tudományos konferencia háttérrendezvényeként. A képző- és iparművészeti

pályázatra minden 4 és 18 év közötti gyermek pályázhat. Egyéni és csoportos munkák, rajzok, képek, legfeljebb három munkával lehet nevezni, alkotóműhelyenként pedig maximum 30 alkotással. A bizottság csak eredeti példányban, 2002-ben vagy 2003-ban készült, más pályázaton még nem szerepelt munkákat fogad el. A beküldött munkák a galéria tulajdonába kerülnek.

További információ és adatlap kérhető a zánkai ifjúsági centrum telefonszámán, Bene Kinga galéria-vezetőtől: 06 (87) 568-500/2401-es mellék.

A világ minden tájáról érkeznek hallgatók a szegedi egyetemre

Itt van Amerika és Európa

Mintegy húsz éve tanulnak külföldi hallgatók Szegeden. A majd két évtized alatt az orvos- és gyógyszerészkaron megfordultak ghánaiak, nepáliak éppúgy, mint svédek vagy franciák. Szüleik egy céllal küldték ide őket: tanuljanak. Nem mindenkinek sikerült.

Az idegen nyelvű képzés az akkori Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetemen az 1984-85-ös tanévben indult. Az első tanévben kizárólag orvosokat képeztek. Egy évvel később már beindult a gyógyszerész karon is az oktatás. Egészen az 1999-2000-es tanévig angol nyelvű előadásokat hallgathattak a külföldi diákok, azonban attól a tanévtől kezdve már az általános orvos karon német nyelven is folyt képzés.

Lantos Ilona, a Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar külföldi hallgatói tanulmányi osztályának vezetője ezzel kapcsolatban megjegyezte:

– Egyre nagyobb az érdeklődés a német nyelvű orvostudomány iránt. Elsősorban olyan hallgatók jönnek hozzánk, akiket Németországban, Ausztriában nem vettek fel az ottani orvosegyetemre, de mindenképpen szeretné elkezdeni tanulmányaikat. Ezek a hallgatók azonban csak az első két évet végezhetik el nálunk, utána vagy átjelentkeznek Budapestre, vagy hazamennek, de arra is van példa, hogy itt folytatják tanulmányaikat az angol nyelvű képzésben.

Az idei tanévre mintegy 400-an iratkoztak be, nagy többségük az angol nyelvű orvosi karra. Általában 15-20 országból jelentkeznek hallgatók, idén a legtöbb közülük amerikai, norvég, indiai, izraeli és görög, de tanulnak itt Egyiptomból, Grúziából, Japánból és Libanonból is. Lantos hozzátette: míg a rendszer-váltás előtt általában Ázsiából és Afrikából érkeztek hozzájuk külföldi hallgatók, addig a kilencvenes évektől kezdve egyre nagyobb számban jönnek Európából, és Észak-Amerikából is: – Először az észak-európai országokból kezdtek érdeklődni a képzésünk iránt, de 1990-ben megjelentek és azóta folyamatosan jönnek hallgatók Ciprusról, Németországból, Nagy-Britanniából is.

Az itt tanuló egyetemisták kivétel nélkül költségtérítést kapnak. Az angol nyelvű orvostudományban részt vevők az első évben 9 ezer 130 dollárt, másodiktól hatodikig 7 ezer 720 dollárt fizetnek. A gyógyszerészeknél az első év 6 ezer 125, a további szemeszterek 5 ezer 200 dollárba kerülnek. A német nyelvű képzésben az első

Külföldi hallgatók vizsgáznak a matematikai tanszéken.

Fotó: Miskolczi Róbert

évben 10 ezer 560 eurót, a másodikban 8 ezer 830-at kell fizetni. Ezekből a pénzből az orvostudomány teljes egészében önfenntartó, a gyógyszerészkaron azonban más módon is elő kell teremteni forrásokat. Az osztályvezető asszony szerint ennek oka elsősorban a csökkenő érdeklődés:

– Nem egy olyan év volt, ami-

kor mintegy száz gyógyszerész-hallgató vett részt a képzésben, idén viszont csak 28-an iratkoztak be. Tavaly nem is jelentkezett senki a karra. Ennek legfőbb oka az, hogy Európában 14 egyetemen lehet angol nyelvű gyógyszerészképzésben részt venni. A környező országok egyetemei – elsősorban Szlovákiában, Cseh-

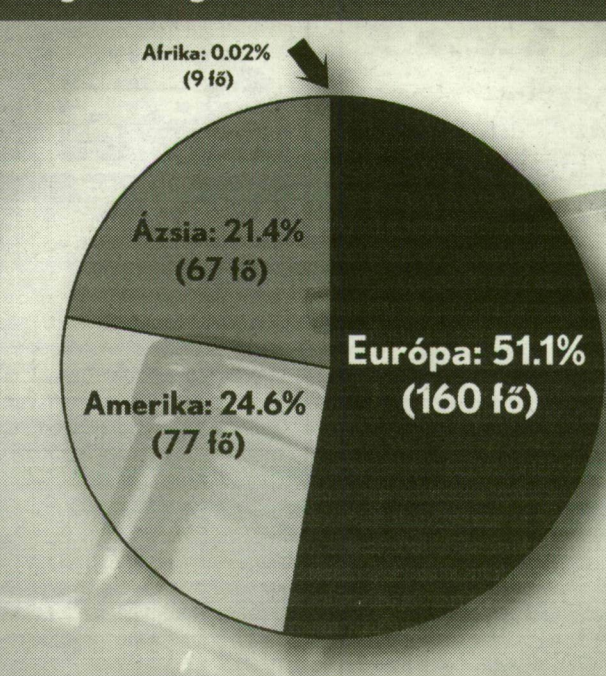
országban – ráadásul olcsóbbak nálunk. Annak ellenére, hogy a mi képzésünk jobb, népszerűbbek ezek az egyetemek. Az universitas vezetése gondolkodik a képzés esetleges megszüntetésén, bár elképzelhető, hogy az uniós csatlakozásnak köszönhetően újra nagyobb lesz az érdeklődés. Azért is gondolom ezt, mert akkor sokkal könnyebben lehet majd eljőni „áthallgatni” egy-két félévet, évet, mint most. Nem fontos végig itt tanulni, akkor kapcsolódhat be a hallgató, amikor akar.

A diákok többsége egyébként sem képes befejezni az egyetemet. Az elsőként beiratkozottaknak alig több, mint egy harmada jut el a diplomáig. Nagyon sokan kibuknak az első években, vagy hazamennek tanulni. Az ide jelentkezők többsége azt is tudja: nagyon nehéz a szegedi képzés, de elvégezve az egyetemet, tudásuk, diplomájuk értékesebb jó néhány más diplománál. Ennek ellenére elsősorban az amerikai hallgatók elég sokat morgolódhatnak:

– Hozzá vannak szokva, hogy tesztlapokon vizsgázzanak, ahol csak ikszelgetni kell, míg nálunk inkább a szóbeli számonkérés a jellemző. Ezt ők nagyon stresszesnek érzik, próbálnak kibújni alóla. Pechjükre nem nagyon lehet – mondta Lantos Ilona.

GARAI SZAKÁCS LÁSZLÓ

Az angol nyelvű orvostudományban részt vevő hallgatók megoszlása kontinensek szerint

Balázs Géza a szavak forradalmáról: Te is fiam, butus

Balázs Géza szerint az embert nem lehet leváltani.

Fotó: Karnok Csaba

Az informatika korában is ismerni kell a helyesírás szabályait – vallja Balázs Géza egyetemi docens. A rádióból is ismert nyelvész szentesi előadásán arról beszélt, hogy a legmodernebb számítógépek sem pótolhatják az ember képességeit.

A számítógépek helyesírás-ellenőrző programjai nem megbízhatók, mert nem ismernek fel minden szót. Arra ellenben kiválóan alkalmasak, hogy az elütéseket észrevegyék. Balázs Géza egyetemi docens a megyei helyesírási versenyt záró előadásán, Szentesen példával is illusztrálta mondanóját: a gép „belekött” Kovácsnéba, helyette Kovácsné javasolta, míg Brutust butusnak javította volna. Előfordul hasonló eset még akkor is, ha a helyesírást ellenőrző programokba negyvenmilliárd szót tápláltak be az informatikusok a nyelvészek segítségével. Éppen ezért kell ismerni a helyesírást ma is, hiszen bármilyen korszerű számítógépek lesznek is, az ELTE Bölcsészettudományi Karának tanára szerint „az embert nem

lehet leváltani”. A helyesírást örökre nevezte, amelynek védelme érdekében mindent elkövet.

Így van ez még akkor is, ha Balázs Géza halad a korrall. E-mailt küld és SMS-t is. Szerinte az ilyen üzenetek nyelvvezete megtréfálja olykor a kommunikáló feleket. Történt nemrégiben, hogy a nyelvész egyik tanítványa e-mailben kérte, találkozzanak valahol. Egy szakmai kérdést akart megbeszélni az oktatójával a hallgató. Balázs Géza azt írta neki SMS-ben: „Fél 1-kor a MÜK-ban.” Várta is a tudósjelöltet az oktató az egyetem Múzeum körüli épületében. Csakhogy helyette egy telefonhívás érkezett, akkor tisztázták: a hallgató a Magyar Újságírók Közösségénél várakozott a tanárára. Az e-mailezt és az SMS-t másodlagos írásbeliségnek nevezi a docens, hozzátéve: ezeknél nem mindig kell követni a szabályszerű helyesírást. A számítástechnikában a szavak forradalma zajlik manapság: nem minden angol szónak van megfelelője a magyar nyelvben. Ilyen például a fájl, ám Balázs Géza az

e-mailhez nem csatolt fájl teszt, hanem csatolmányt. Elismeri ugyanakkor: a számítástechnika használatával könnyebb a helyesírás, de az informatika – mint fogalmazott – nem helyettesíti a nyelvi kompetenciát. Sajátos nyelv kezd kialakulni újabban, amelyre az agresszív rövidítések a jellemzők. Levágják a szó végét, így lesz – mondjuk – a csatornából csati. A docens szerint ezek a jelenségek a köznyelvet veszélyeztetik.

A hallgatóság derűltségére Balázs Géza ismertette néhány szöveget, amely az interneten terjed: „Nem duma teszi az embert”, „Az ország déli és délutáni részén havazik”, „Ahová megyek, ott leszek.” Ugyancsak a világhálón kapcsolatos az új helyesírási jelenség, amit az angoltól vettünk át az e-mail mintájára. Ennek megfelelően van már e-könyv, e-bank és terjed majd az e-önkormányzat. Hiányzik még az e-szignó ahhoz, hogy az e-helyhatóságoknál az otthoni számítógépekről tudják intézni a dolgait az ügyfelek.

BALÁZSI IRÉN